

Nakoff was ingelijks op hem toegesprongen (Blz. 447)

In den dag kon men in die streken nog geen levend wezen ontdekken, zoodat er zeker des nachts niet aan te denken viel er een gids aan te treffen...

Tot tegen den morgen draafden de paarden nog steeds in dezelfde richting, zonder iemand wist of ze op den rechten weg waren.

Daar bekommerden de vluchtelingen zich voor 't cogenblik weinig om.

Ze wisten dat ze zich meer en meer van het fort verwijderden en dat was het eenige verlangen hetwelk ze op dit oogenblik hadden.

Ze vroegen slechts een geluk : niet terug gevat te worden door de Russen.

Tegen den morgen, als het reeds begon licht te worden, zagen ze voor hen een soort dorp.

Het waren eenige woningen, die daar bij-

een stonden, tegen een soort heirbaan, die zich tot in het oneindige scheen uit te strekken, zoover liep ze in rechte lijn uit...

— Hier moeten we voorzichtig wezen, zei Nakoff...

Waar er menschen wonen, kunnen er verraders zijn.

In geen geval mogen we daar komen in den vroegen morgen, met doodvermoeide paarden.

We zouden dan te veel de aandacht wekken en te talrijke uitleggingen moeten geven.

— Het best dat we doen kunnen, sprak Daks, is links afwijken, dan hoeven we de woningen niet te naderen en men ziet ons niet.

— Links?... Is dat onze weg?

— Ik zeg links, zooals ik rechts zou zeggen...

— Daareven heb ik er een onzer kozakken over geraadpleegd... Hij stelt voor in het dorpje inlichtingen te nemen over den weg, daar hij niet meer weet of we de goede richting volgen...

— Dan maar naar het dorp.

— Neen, we moeten hier in den omtrek rust nemen en vooral onze paarden laten rusten.

Zoodra de dag is aangebroken, moeten we stapvoets, alsof we al den tijd hebben, bij de huizen ginder komen en afstappen.

Ik zal het woord voeren en wel iets weten op te dissen dat ons zal toelaten, als we gegeten en gedronken hebben, inlichtingen te nemen over den weg.

De kleine troep bleef een groot uur in de buurt der huizen, en slechts als ze bemerkten dat er leven kwam in het dorpje, stegen allen te paard en reden op de woningen af.

Niet zoodra waren ze deze laatste genaderd, of eene verwensching ontsnapte den mond van Nakoff, die thans vooraan reed.

— Wat is er? vroeg Daks, die naast hem te paard zat.

— Wat er is!... Dat we hoogstwaarschijnlijk in den muil van den wolf zijn geloopt!... Dat zijn paarden van kozakken ginder, en de man die ze aan 't wasschen is, lijkt me ook een van die schelmen te wezen... Zie, daar nog een...

— Terug?

— Om den duivel niet... Dan ware alles verloren... Ze hebben ons gezien... Het kunnen in geen geval mannen zijn, uit het fort op ons afgezonden... Als ze nog niets weten van de ontvluchting, wat waarschijnlijk is, hebben we kans te ontsnappen... Gelukkig heb ik mijne papieren bij me...

Hij tastte in den binnenzak van zijn jas en haalde eene goed gevulde brievenstas te voorschijn.

— Dat moet ons redden, sprak hij, of we zijn terug in de klauwen der ellendelingen... En ditmaal zou de strop ons wachten, dat is zeker.

Ze waren in het dorp gekomen.

Het bestond uit een dertigtal woningen.

Langs de eene zijde der baan stonden er een twintigtal, langs den anderen kant een tiental.

Het was eigenlijk geen dorp, het was eene halt, waar boden met brieven en zeldzame

reizigers in die streken van paarden verwisselden...

Het waren armzalige woningen, welke nauwelijks dien naam waard waren.

Een groot huis dat met veel zorg was opgetrokken, en hoog boven de andere hutten uitstak, scheen dan ook een paleis te wezen...

Dat was de afspanning.

Eene vrouw stond op den drempel der deur en keek het groepje ruiters verbaasd aan.

Nakoff richtte het woord tot haar.

De vrouw scheen hem niet te begrijpen.

Ze sprak eenige woorden, die Nakoff nu op zijne beurt niet verstond.

— Wat moet ik haar vragen?... Zij verstaat onze taal niet?... Ik kan mij in deze gewestpraak min of meer uitdrukken...

— Vraag of wij hier kunnen ontbijten en rust nemen?

Het antwoord was bevestigend.

Allen stegen af.

De kozakken brachten de paarden op stal en de ruiters traden in de gelagkamer.

Aan eene lange tafel, uit ruw hout vervaardigd, mochten ze plaats nemen.

Aan de andere zijde der kamer stond eene kleine tafel, netjes opgesmukt en goed voorzien, en daarachter een oude zetel.

— Wie mag de groote man zijn, voor wien deze tafel gedekt staat? sprak Nakoff.

Hij moet iemand van hoogen rang wezen, om zoo behandeld te worden, want zeer voorkomend is dat wijf hier niet en zindelijk schijnt ze nog minder te zijn...

En, na even een blik door 't raam te hebben geworpen, voegde hij er bij:

— Het krioelt hier van de kozakken...

Dat maakt me ten eerste ongerust...

Ik wil er meer van weten.

Terwijl de anderen hun ontbijt verorberden, trad Nakoff buiten en wenkte een zijner gezellen, die, daar ze als kozakken gekleed waren, met de andere soldaten onmiddellijk hadden verbroederd.

— Welnu?... Geen nieuws?... Spreken die mannen ons Russisch?... Is er gevaar?

— Ze kennen onze taal niet en onmiddellijk gevaar bestaat er voor ons niet.

— Onmiddellijk gevaar? Wat bedoelt gij hiermede?

— De soldaten weten van geene ontvluchting... Ze zijn echter op weg naar het fort en zouden er andere kunnen ontmoeten, die ons wellicht werden nagezonden...

— We moeten maken dat wij hier zoo spoedig mogelijk wegkomen.

— Dat is aan te raden.

— Wat doen die kozakken hier?

— Ze vergezellen een generaal.

— Ha, zoo, het is een generaal voor wien die mooie tafel gereed staat... Wat komt die vent hier zoeken, weet ge dat ook?

— Hij is oppertoezichter in deze streken en doet zijn jaarlijksche ronde... In den oorlog tegen de Japaneezen heeft hij zich niet al te kranig gedragen, naar het schijnt, en hij is bij zijn terugkeer te St. Petersburg in ongenade gevallen... Maar, hij had machtige vrienden aan het Hof, en in stede van naar eene vesting te worden gevoerd, werd hij hier opperbevelhebber benoemd... Een vergulde verbanning.

— Ik zal dien kerel wel eene historie van belang weten op te stoven.

— Het zal niet noodig zijn... Ge zult hem niet te zien krijgen... Hij heeft zich gister, naar zijn loffelijke gewoonte, bedronken als een zwijn en vóór den middag zal hij niet te zien zijn!

— Des te beter... Zoodra ge voldoende inlichtingen over den weg hebt ingewonnen, verwittigt ge mij... Dan worden de paarden weer gezadeld en we zijn hier weg.

— Opperbest...

Nakoff trad terug in het vertrek en deelde zijne makkers mede hetgeen zijn gezelschap hem had gezegd.

— Hoe eerder wij hier vandaan komen, hoe beter, zoo besloot hij.

Als men kort na ons vertrek in het fort heeft gezien wat er gebeurd is en de soldaten, die men ons wellicht heeft nagezonden, hebben onzen weg gevolgd, dan hebben we geen al te grooten voorsprong op hen.

Het zou nu juist moeten lukken, dat ze langs hier kwamen, daar wij geene baan gevolgd en om zoo te zeggen geen spoor hebben gelaten.

Maar 't kan toch, en daarom moeten we handelen juist alsof 't zoo is.

Op dit oogenblik trad een officier der kozakken in de gelagkamer.

Hij naderde de tafel.

Nakoff stond recht.

— Wat is er van uwen dienst, heer luitenant? vroeg hij.

— Wie zijt gij?

— Nakoff, van Petersburg.

— En al die anderen?

— Mijne bedienden.

— Uwe papieren?

Nakoff haalde zijne brievenstesch te voorschijn, nam er eenige stukken uit en reikte ze den officier over.

Deze keek ze nauwkeurig in.

— Ik kom zoo dadelijk terug, zei hij, en hij verwijderde zich.

— Wat zou die kerel daarin gezien hebben? vroeg Nakoff. Wat heeft hij mijne papieren mede te nemen? Ze zijn toch volkomen in regel! De paspoorten zijn toch echte paspoorten, want ze komen uit het ministerie!

— Maakt u dat ongerust? vroeg Daks.

— Alles kan aanleiding geven tot het mislukken onzer vlucht... Alles maakt me thans ongerust.

De officier keerde terug.

Hij gaf Nakoff de papieren weder.

— In regel, zei hij... De oppertoezichter heeft ze geteekend... Hij verlangt een glas met u te drinken en verzoekt u dus even op hem te wachten, als ge van plan zoudt zijn dadelijk te vertrekken.

— Ik dank u, zei Nakoff.

Als de officier het vertrek had verlaten, sprak de Rus misnoegd:

— Alles gaat ons tegen!... Nu wil de generaal ons zien... Vertrekken we zonder op hem te wachten, dan wekt dat argwaan en wie weet doet hij ons niet nazetten en terugbrengen... Die deugniet is hier heer en meester...

Er blijft ons niets over dan een glas met hem te drinken.

Eindelijk, een uur later, kwam de generaal in de kamer.

Nakoff ging hem tegemoet.

Hij boog diep voor den opper-officier.

Deze stak hem de hand toe.

— Heer Nakoff van Sint Petersburg? vroeg hij.

— Zooals u zegt, generaal.

— Mag ik u uitnoodigen met mij het ontbijt te nemen? En de jonge dame ook?

Hij plaatste een «monocle» in het oog en keek even naar de vluchtelingen, die rond de tafel waren blijven zitten.

Nakoff ging tot bij Victoire.

— Kom, zei hij in 't engelsch. Niets zeggen.

Hij bood Victoire den arm.

De generaal noodigde haar, met eene buiging, aan zijnen disch.

— De gravin spreekt geen Russisch?

— Neen, zei Nakoff. Alleen Engelsch en Fransch.

— Het spijt me, maar ik ken die talen niet.
De opperofficier schonk zich een glas en ledigde het in één teug.

De geur van het vocht duidde aan dat het een geestrijk nat was.

— Dat herstelt me 's morgens de maag, zei de generaal, bij wijze van verontschuldiging.

— Als die 's morgens zoo begint, dacht Daks, dan is het geen wonder dat hij in den oorlog niet veel heeft uitgericht. Eer het mid-dag is moet de vent dooddronken zijn.

Niet zoodra was de generaal in het vertrek gekomen, of Mol had tot den Rosse gezegd :

— Die heb ik meer gezien.

— Ik herken dat dronkaardsgezicht ook, sprak de Rosse. Waar heb ik dien ijzervreter ontmoet ?

— Hij is het ! zei Mol.

— Wie ?

— Wel de kerel, die ons heeft laten leven.

— Laten leven ? Hoedat ?

— Als we ter dood waren veroordeeld.

— Ja, ge hebt gelijk. Hij heeft ons van den strop gered. Nu herken ik hem heel en al. We mogen ons niet laten zien, want hij zou ons kunnen herkennen.

— Dat is niet te vreezen. Er moeten reeds honderden kruiken genever door zijn keelgat gevloeid zijn, sedert wij hem verlaten hebben.

— Voorzichtig zijn is toch de boodschap.

En de twee jongelieden schoven ongemerkt naar het andere einde der tafel, zoodat ze met den rug naar den generaal gekeerd zaten.

— Mevrouw de gravin gaat dus met hare bedienden naar Kobdo ? vroeg de generaal.

— Ja, zei Nakoff, en ze zal er blijven wonen ook.

— Daar blijven wonen ?

— Ja.

— Daar begrijp ik geen zier van. Hoe is dat mogelijk ? Zeg me toch eens, bid ik u, wat mevrouw daar verloren heeft, in dat afgelegen gedeelte van Mongolië.

En de generaal ledigde een tweede glas van zijn geliefkoosden drank, die zijne maag 's morgens moest herstellen.

Zijn ontbijt scheen er uit te bestaan, want hij at niets.

Slechts een kopje thee volgde het glas genever op.

— Mevrouw heeft er niets verloren, sprak Nakoff, maar ze gaat er toch iets zoeken.

— Zoo. Wat dan ?

— Een echtgenoot.

De generaal keek den Rus met verbaasde blikken aan en riep uit :

— Een echtgenoot, te Kobdo ! Ik geloof dat ge mij raadsels wenscht op te geven.

— Toch niet. Ik spreek klaar en duidelijk.

— Kon ze nergens anders een Chinees vinden naar hare keuze ?

En hij lachte luid omdat hij die opmerking zoo geestig vond.

— Ze heeft den Chinees harer keuze in Spanje gevonden, te Madrid.

— En ze komt hem hier zoeken !

— Ik zal het u duidelijk maken, generaal. De Chinees in kwestie was secretaris van de Chineesche ambassade in Spanje's hoofdstad en daar leerde de gravin hem kennen. Ze vatte liefde voor hem op.

— Liefde voor een Chinees ! Ik heb nooit hooren vertellen dat de heiligen in den hemel verliefd werden op de booze geesten van het onderaardsche. Het doet me plezier dat ik met mevrouw niet spreken kan, want geluk zou ik haar niet kunnen wenschen ! Verliefd worden op zoo'n gelen duivel ! En ze gaat hem huren ? Wel, wel, wel !

En het derde glas ging naar zijnen mond.

— Nu is de man gouverneur van Kobdo, zei Nakoff, en mevrouw gaat hem vervoeegen om in den echt te treden.

— Ze heeft toch, als dienstboden, eenige Europeanen medegenomen. Of ze gelijk heeft !

Hij knipte met de oogen en lachte weer om zijne geestige opmerking.

— Blijft gij ook ginder ?

— Neen, ik keer met de kozakken terug naar Irkoetsk, zoodra mevrouw op hare bestemming is.

— Ge hebt gelijk ook. Het moet daar een leventje zijn om den heelen dag te drinken, en te slapen als men zich moe gedronken heeft !

Hij stond op en begaf zich naar de tafel, waar de vluchtelingen gezeten waren.

Hij nam hen even op en keerde dan bij Nakoff weer.

— Flinke jongens, sprak hij. Van alle soorten en van allen ouderdom. Als die nu allemaal maar niet verliefd worden op Chineesche vrouwtjes. Zoo komt er te Kobdo nog een nieuwe menschensoort.

Hij bood Nakoff eene sigaar aan en stak er zelf eene op.

— Rook ze met zorg, zei hij. Het is eene havana en die zijn hier zeer zeldzaam. Ge moogt er zeker van zijn, dat ge er geene meer

zult vinden, tusschen Kobdo en St-Petersburg.

— Ik dank u, generaal.

— Zonder dank, en als ge te Irkoetsk zult wedergekeerd zijn, kom me dan maar eens opzoeken. Ik zal er verscheidene weken blijven, en u met groot genoegen terugzien. En er zal dan nog wel eene sigaar voor u overgebleven zijn.

— Wat een sympathie die kerel plots voor me gevoelt, dacht Nakoff.

Ik geloof dat ze groot gelijk hebben gehad, hem naar dat verwijderd gewest van Siberië te zenden.

Als ge generaal zijt en ge laat u zoo door ontvluchte gevangenen op stoopen trekken, dan verdient ge meer straf dan eene gewone verbanning.

Indien ge me wilt terugzien, beste jongen, zult ge naar Sint Petersburg moeten komen, want van Irkoetsk en omstreken heb ik genoeg.

En vermits men u te St-Petersburg nog zoodra niet verwacht, zal ik uwe tweede sigaar nog zoo spoedig niet opsteken.

En tot den generaal :

— Ik zal van uw aanbod gebruik maken, generaal, en ge zult me te zien krijgen.

— Met veel plezier.

De officier sprak met eene dubbele tong en kon moeilijk de woorden vinden, om het gesprek vol te houden.

Hij was heel en al onder den invloed van den drank.

Hij stond waggelend op.

— Wilt ge nu eens iets schoons zien ?

— Zeker.

— Mijne kozakken zien werken ?

— Met genoegen.

— Ik heb er hier wel vijftig. Ge moet voorzichtig zijn in deze streken. Ontvluchte gevangenen, en die zijn er meer dan ge denkt, zijn soms op iemands vel uit, als die iemand een officierspak draagt.

— Dat geloof ik.

De generaal bood Victoire den arm.

Het meisje staarde Nakoff ondervragend aan.

Deze knikte toestemmend.

Den generaal zooveel mogelijk involgen om zonder hinder te kunnen vertrekken, vond Nakoff nog het geraadzaamste.

Hij ging met het paar naar buiten, na tot de andere vluchtelingen te hebben gezegd :

— Wie de kozakken van dien dronkaard

wil zien werken, kome mee naar buiten. Wij hebben hoegenaamd niets te vreezen.

Allen volgden hem, behalve Mol, die den Rosse weerhield.

— Blijf hier, zei hij.

— Goed.

En als de anderen de gelagkamer verlaten hadden :

— Ik heb een plan.

— Voor wat ?

— Om dien ijzervreter beet te nemen.

— Hij heeft ons van den strop gered !

— Mogelijk. Ik zal hem geen kwaad doen.

Ik wil hem maar eene poets bakken.

— Als het dat maar is, dan doe ik mede.

— Kom.

— Waarheen ?

— Hier. Naar de koer. Ik geloof wel dat de waardin ons niet verstaat, maar de voorzichtigheid is de moeder van de porseleinkast, en 't is beter dat we alles afhaspelen onder vier oogen.

Zij verlieten het vertrek.

Als ze zich op de achterplaats bevonden, waar de stallingen stonden, en ze nauwkeurig in alle hoeken hadden gekeken, zoodat ze de zekerheid hadden opgedaan, dat ze daar slechts met hun twee waren, niemand hen bespiedde en niemand hen hooren kon, zei Mol :

— Nu zou ik volstrekt eene echte kozakkenmuts moeten bekomen.

't Is om te beletten dat, als we hier weg zijn, de generaal ons schuldig denkt en ons zijne soldaten nazendt.

— Opperbest. Vooruitzien is regeeren, zei Steadily in den tijd.

— Hadt gij dat in Congo ook maar gezegd ! Ge zoudt op dit oogenblik nog sultan der Wyliankoeroes zijn, op den troon zitten en...

— De echtgenoot zijn van dat zwart spook. Vriendelijk bedankt : Ik zit nog liever hier !

— Verspelen we nu onzen tijd niet, he !

— Ik ga op de kozakkenmutsen-jacht uit. Als al die deugnieten hunnen generaal aan 't vermaken zijn, zullen ze wel allen hunne muts op den kop hebben en ik zal er moeilijk aan geraken. Anders zult ge er spoedig eene bezitten. Houdt een oog in 't zeil en fluit een deuntje als er onraad is. Goed opletten is de boodschap.

— Ga nu maar in vrede.

— Neen, zei de Rosse, in den stal !

En hij sloop het gebouw binnen.

Een paar oogenblikken later keerde hij terug.

— Hewel.

— 'k Heb het op mijn hart.

— Wat? Op uw hart?

— De kozakkenmuts.

— Vooruit dan.

— Er lag een dier lieve jongens in het stroo te snorken, als de motor van de vliegmaschine van den heer Steadily, als we in 't kamp der Wiliankoeroes de hoogte in gingen.

Naast den lieven jongen lag zijn pet.

Ik heb drie keeren gezegd : uit den weg of ik pak u.

De muts is blijven liggen en de soldaat ook. Nu ligt de soldaat er nog, maar de muts niet meer!

— We moeten nu trachten ongemerkt naar boven te slibberen.

— 't Zal moeilijk gaan.

— Waarom?

— Een trap op te slibberen! Ik ben wel gymnast geweest, maar dat heb ik nooit geleerd!

— Gij zult nooit beteren. We moeten in de kamer van den generaal geraken, zonder iemand ons ziet in- en uitgaan. Begrepen?

— Er zijn meiden in huis.

— Een paar domme ganzen, ja. Die zullen wij wel weten te verschalken. Laat mij maar begaan.

Ze traden terug in de gelagkamer, bereikten de trap zonder dat de waardin het opmerkte en klommen naar de verdieping.

Er was geen levende ziel te zien.

— Dat moet de kamer van den generaal zijn.

— Hoe weet ge dat?

— Ruikt ge dan den genevergeur niet, die door de geopende deur stroomt?

De Rosse snoof de lucht op.

— Neen, zei hij.

Mol begon hartelijk te lachen.

— Ik ook niet! sprak hij. Het is niet moeilijk te weten dat daar de kamer van den vent is, vermits er slechts eene deur op de verdieping is en dus slechts één vertrek.

De Rosse keek rond.

— Ge hebt gelijk, zei hij. Ik ben een domkop.

— Een rosse-kop, lachte Mol en trad in de kamer van den generaal.

— Houdt gij maar de wacht, riep hij den Rosse toe. Hier is 't gevaarlijk.

— Opperbest.

Slechts eenige minuten vertoefde Mol in het vertrek van den Rus.

Hij keek er even rond en bemerkte een klein kistje of koffertje, dat met een paar koperen sloten bekleed was, en op een plank, die onder de waschtafel geborgen was, te pronken stond.

— Zou dat den generaal toebehooren?... Ja, dat kistje kan niet spreken en het mij dan ook niet zeggen.

Ik zou niet graag iets mêenemen, dat aan de lieden der afspanning behoort.

Hoe kom ik dat nu te weet?

En ik zie hier niets anders, dat niet te zwaar is!

Hij bekeek het koffertje met veel aandacht.

— Het moet uit Japan komen. 't Is wellicht iets dat de generaal of een zijner mannen tijdens den oorlog heeft ten geschenke gekregen, terwijl de eigenaar sliep!

— Spoed u, zei Mol, die 't hoofd naar binnen stak. Ik hoor beneden gerucht.

— De muts?

— Hier, pak aan.

En hij wierp Mol de pet toe.

Deze laatste greep het koffertje, wikkeldde het in een vuilen doek, dien hij op de leuning van de trap had gevonden, en wierp de kozakkenmuts op den grond, vóór de waschtafel.

Hij opende wagenwijd het venster, dat op een kier stond, en verliet de kamer.

— Ga voorop, zei hij tot den Rosse. Als er iemand in of omtrent de gelagkamer is, verwittig mij dan... Opgelet, Rosse!

Deze gleed als 't ware de trap af, gevolgd door Mol, die een viertal treden achter hem kwam.

Hij bleef staan, terwijl de Rosse in de gang en de kamer van 't gelijkvloers trad.

— Alles veilig! riep hij met gedempte stem.

Haastig kwam Mol de gelagkamer binnengeloopen en plaatste het kistje, nog steeds in den doek gewikkeld, onder de houten bank, die tegen de muur, achter de groote tafel stond.

Het was meer dan tijd, want de generaal, die nog steeds Victoire aan den arm had, of liever zoo slecht op de beenen stond, dat hij Victoire's arm noodig had om recht te blijven, — de generaal trad in de kamer, door al de anderen gevolgd.

— Hewel, hoe vindt ge mijne mannen?

— Puik, zei Nakoff, overheerlijk. Kranige soldaten.

De generaal zonk loom op eenen stoel.

— Dat geloof ik... In heel het Russisch leger zijn er geen flinker ruiters.

En, ge moogt me gelooven of niet, maar ge zoudt er ook geen ontdekken, die meer moed hebben.

Wij hebben dat getoond in den oorlog tegen de gele deugnieten uit Japan.

Wij lieten er geen loopen.

Wij hebben er meer dan... ja... wat zei ik? Ja, duizenden dood gedaan, ja! Zegt ge soms dat het niet waar is?

De dronkenschap had den man nu heelemaal in hare klauwen.

Hij kon den loop zijner gedachten niet meer volgen.

Zijne oogen bleven met moeite open, maar werden kleiner en kleiner.

Nog eenige woorden en hij zou in 't slaap vallen, om zijn dronkemansroes uit te slapen.

Dat wilde Nakoff verhinderen.

Dan zou men hem misschien weer beletten voort te reizen.

Zooiets zou gevaarlijk worden.

— Generaal, zei hij, we moeten nu vertrekken...

— He, wat? Vertrekken? Blijf nog wat, ik blijf ook nog wat. Wat hebt ge weer gezegd? Nakoff verhief luide de stem.

— We moeten afreizen. Mevrouw de gravin moet op den gestelden dag te Kobdo komen...

— Ja, dat's goed... Ge vertrekt?... Ik zal u uitgeleide doen... Zeker, dat doe ik voor mevrouw...

Hij stond op en waggelde met de anderen naar buiten

— Pas nu goed op, voor uw buit, fluisterde de Rosse in 't oor van Mol.

— Ge gaat iets zien, antwoordde deze op denzelfden toon, dat ge nooit zult vergeten, dat u nog lange jaren zal doen lachen, als ge er aan terugdenkt...

De paarden waren op Nakoff's bevel gezadeld geworden en werden nu voorgebracht.

Allen stegen te paard.

— Het reisgoed van mevrouw!

— Hoe, vroeg Nakoff... Wat reisgoed?

— 't Staat onder de bank... Vraag het maar... Ge zult het zien...

Nakoff begreep niet al te best...

In 't Russisch herhaalde hij Mol's gezegde..

Op een teeken van den generaal ijlde een

kozak naar binnen en kwam te voorschijn met het in den doek gewikkelde kistje.

De harten van Mol en de Rosse waren op dit oogenblik geen boontje groot.

Ze betreurden op dien stond beiden het waagspel.

Mol stak de twee handen uit om het pakje vóór zich op den zadel te plaatsen.

Toen gebeurde er iets, dat het spel nog vermakelijker maakte, dan Mol ooit had durven denken dat het wezen zou.

De generaal zelf nam zijn koffertje uit de handen van den kozak en reikte het Mol over.

— Vooruit! kreet Nakoff.

Zij groetten allen den generaal en deze laatste had een breeden krijgsgroet over voor de vluchtende gevangenen.

De rijdieren schoten vooruit...

Als ze eenige honderden meters ver waren, begon Mol zoo luid te lachen, dat allen hem aankeken en den rit hunner paarden vertraagden.

— Dat is 't plezantste oogenblik van mijn leven geweest! kreet Mol...

En hij lachte weer dat hij op het paard zat te schokken en de tranen hem over de wangen rolden.

— Zeg ons dan toch, wat er zoo belachelijk is, zei Daks.

— Het reisgoed... Ha, ha, ha!... Amaï, mijnen buik!... Het reisgoed, he... Ha, ha ha!...

— Hewel, het reisgoed?

— Is een koffertje dat ik in de slaapkamer van dien braven generaal heb gevonden?

— Gij hebt het weggenomen?

— Ge ging zeggen: gestolen!... Dat was het bijna, dat zou het kunnen worden hebben, maar nu het mij de generaal zelf heeft medegegeven... Ha, ha, ha, 't is al te vet!

— Wat is er in den koffer?

— Ik weet er niets van.

— Waar hebt ge hem vandaan gehaald?

— Van de kamer van den generaal.

Daks deelde aan Nakoff mede wat Mol had gedaan.

De Rus fronste de wenkbrauwen.

— Dat is een domme daad, sprak hij... Laat ons de paarden maar de sporen laten voelen...

Zoodra de generaal bemerkt dat hem iets ontstolen is, zal hij ons zijne kozakken nazenden...

En die van het fort zijn waarschijnlijk ook reeds op weg.

Als men de kist bij ons vindt en men leidt ons terug naar het dorp, dan zijn we verloren.

Misschien zal de dronkaard dadelijk naar zijn bed trekken en eerst dezen avond of morgen den diefstal bemerken.

Want een diefstal is het.

— Mijn gezelschap heeft zoover niet nagedacht, antwoordde Daks.

Hij is eerlijk als goud.

In zijne gedachte is het eene kwade poets, en niets anders.

— Zeg hem dat hij het koffertje ergens langs de baan wegstopt.

En ge kunt hem terzelfdertijd doen opmerken dat ik met zulke poetsen niet gediend ben!

Daks deed zijn paard naast dat van Mol draven, en zei hem ruw weg :

— Ge hebt daar wat schoons uitgestoken!

Gij zult misschien de schuld zijn, dat we terug in de litsen geraken.

Ge moet het kistje wegwerpen.

— Geen nood, antwoordde Mol.

En hij herhaalde hoe de Rosse eene kozakkenmuts uit den stal had gehaald en hij deze pet vóór de nachttafel had geworpen, waar hij het koffertje gevonden had.

— Als de dronkelap bemerkt dat het kistje

verdwenen is, zoo voegde hij er bij, zal hij dadelijk denken, als hij de muts ziet, dat een zijner soldaten de plichtige is.

Dit zal hem wel een tijdje bezighouden en eer hij aan ons denkt, zijn we reeds ver weg.

Ik behoud het kistje!

— 't Is een diefstal, zegt Nakoff.

— Toch niet... De generaal heeft mij immers het kistje geschonken en het helpen op mijnen zadel plaatsen... Ha, ha, ha!

En Mol lachte weer oprecht smakelijk.

Dan besloot hij :

— Als de trawanten van dien kerel, als ze ons hadden gevangen genomen, ons aan eenen strop wilden laten bengelen, dan was dat toch een moord, he?

— In oorlogstijd niet.

— Dan is 't wegnemen van het koffertje in ontvluchtingstijd ook geen diefstal.

Als men eene oude kennis ontmoet, zooals die dronken generaal, dan mag men wel eene herinnering van hem mededragen...

En daar de paarden sneller en sneller liepen, aangewakkerd door het paard van Nakoff die met een der nihilisten vooruitreed, werd de samenspraak afgesneden...

En zoo bewaarde Mol het aandenken van zijn oude kennis!

HOOFDSTUK L

VAN EEN DEUGNIET VAN EEN CHINEES

Waarschijnlijk bemerkte de generaal te laat dat zijn koffertje verdwenen was of gelukte de list van Mol en werden de kozakken van den diefstal beschuldigd.

Wij weten het niet, maar de vluchtelingen werden in ieder geval niet door de soldaten van den dronken krijgsman verontrust en bereikten zonder ongeval de pleisterplaats die zij moesten aandoen, om nieuwe paarden te bekomen.

En zonder verdere ongevallen kwamen ze te Kobdo...

Deze stad wier naam eigenlijk vesting beteekent, is de hoofdstad van de provincie Kobdo, in West-Mongolië geleken.

Zij bevindt zich op den boord van de Boe-jantoe-rivier, op eene hoogte van 1298 meters boven den zeespiegel.

De stad ligt in een dal, hetwelk grootendeels met leem- en zoutsteppen bedekt is.

Er zijn te Kobdo een groot aantal tempels, die door Lama's bewoond zijn.

Zooals dit het geval is met de meeste steden van China, die op de grenzen liggen, is de stad verdeeld in eene soldaten- en eene handelsstad.

De eerstgenoemde is eene versterking, waarin zich een vijfhonderdtal soldaten bevinden.

In deze versterking is de woning of het paleis van den gouverneur des provincie opgetrokken.

De handelsstad bezit een honderdtal factoren en winkels en telt ongeveer twaalf honderd inwoners, voor het grootste deel Chinezen.

Er komen vele goederen in doorvoer.

Het was in de handelsstad dat de vluchtelingen een onderkomen moesten vinden, om de noodige rust te nemen, eer zij hunne reis voortzetten....

Een Chinees, die reeds meermalen eene schuilplaats had bezorgd aan ontsnapte Russische bannelingen, moest hen daar ontvangen.

Zonder veel moeite ontdekten zij de woning van den man, die hen met veel plichtplegingen welkom heette.

Hij deelde hun echter mede dat hij slechts een onderkomen voor vijf man kon klaar maken en de anderen dus elders eene herberg moesten zoeken.

Als Nakoff echter den kerel een beursje met goudstukken had gegeven, zegde hij dat hij zijn eigen kamer zou afstaan en konden allen in zijne woning binnentreden, terwijl een bediende het op zich nam, tegen een paar klinkende muntstukken, de paarden ergens te stallen.

Zoodra ze gegeten hadden, haalde Mol zijn koffertje te voorschijn, nam er den doek af en beproefde het te openen.

Dat gelukte hem echter niet.

Nochtans was er op de sloten geen opening voor een sleutel te bespeuren.

Waarschijnlijk was er een geheim mede gemeed en kon alleen degene die het kende de sloten doen werken.

Na te vergeefs op alle mogelijke wijzen getracht te hebben het deksel te bewegen, gaven allen het op.

— Als wij onzen gastheer eens vroegen het ding open te maken? zei Daks.

In zijne hoedanigheid van Chinees zal hij misschien dat Chineesch slotwerk kennen.

De man werd er bijgehaald...

Zoodra hij het kistje bemerkte, sloeg hij de handen te zamen en zijn gelaat drukte de hevigste verbazing uit.

— Hewel? vroeg Nakoff, die nu ook nieuwsgierig was den inhoud van het koffertje te zien en vergeten scheen dat het van een diefstal voortkwam, hewel kent gij het?

— Neen, antwoordde de Chinees.

— Waarom staat ge dan als geslagen door de hand van Confusius?

— Het is zoo'n mooi kistje!

— Dat zien wij ook... De vraag is: kunt gij het openmaken.

— Mag ik het eens van dichtbij zien?

— Zeker.

Kon de man lezen?

In ieder geval bekeek hij langen tijd de vreemde letterteekens die op het deksel waren aangebracht geworden.

Daarna scheen hij te beproeven de sloten te doen werken, doch vruchteloos.

— Het gaat niet? vroeg Nakoff.

— Neen... Het zijn geheime sloten.

— Natuurlijk, anders zouden wij ze zelf wel openkrijgen! Wat staat er op het deksel geschreven.

— Ik weet het niet... Ik kan niet lezen...

— En ge hebt het schrift wel een kwartaurs zitten aanstaren, als een uil op een kluit!... Als ik jong was en nog geene letters kende, ging ik ook voor 't raam staan, met een dagblad in de handen, om dan menschen te doen gelooven dat ik reeds lezen kon!...

Ge zijt wel bedankt voor uwe moeite.

De Chinees ging henen.

— Er blijft niets over dan een hamer te gebruiken en het kistje aan stukken te kloppen.

— Neen, zei Daks, daar is het te mooi voor... Wij nemen het mede, Mol, en zullen in Europa wel een stielman vinden, die de sloten doet werken...

Ze zouden echter niet zoo lang moeten wachten, om het koffertje open te zien.

Tot hun groot leedwezen echter.

Hun gastheer was uit zijne woning getreden, en met snellen stap naar de soldatenstad gegaan.

Hij bood zich aan in het paleis, om dadelijk een verhoor bij den gouverneur aan te vragen.

De mandarijn, die de provincie Kobdo beheerde, was echter niet te spreken, zoo werd hem door een bediende gemeld.

Hij fluisterde dezen laatste echter eenige woorden in het oor.

De bediende ging onmiddellijk den gouverneur vinden en de gastheer der vluchtelingen werd zonder uitstel bij den mandarijn ontboden.

Met eene diepe buiging trad hij binnen, wierp zich op de knieën en zoende het tapijt, dat voor den zetel van den machtigen Chinees lag uitgespreid.

Dan richtte hij zich op en sprak:

— Vergeef mij groote man, voor wien de zon over Kobdo komt schijnen, en wiens hand het leven aller onderdanen leidt, vergeef mij dat uw nederige slaaf uw diepe gepeinzen en edele gedachten komt stooren.

Ik heb echter de overtuiging dat mijne woorden wel zulke waarden hebben, dat ze in de ooren van uw grootheid zullen toegelaten worden en er niet uit verdreven zonder

de belangstelling van uwe hoogheid te hebben opgewekt.

Is het mij vergund te spreken.

Nu eerst scheen de mandarijn, die de blikken naar de zoldering had gericht gehouden, te bemerken dat er iemand voor hem stond en hem het woord toestuurde.

Hij richtte zijne blikken nu op den Chinees en keek hem doordringend aan.

Na een oogenblik aan dat onderzoek te hebben gewijd, sprak hij:

— Wie zijt gij?

— Eene arme worm uit Kobdo, die zich aan de voeten uwer hoogheid komt werpen, om u eene mededeeling van het grootste belang te doen.

— Spreek...

En weer staarde de mandarijn naar de zoldering.

— Het zij mij vergund, zoo sprak de gastheer van Nakoff, aan uwe grootheid eene vraag te stellen.

— Ik zei u: spreek.

— Heeft uwe hoogheid laten weten aan al de slaven, die op zijn gebied genieten van het wondere bestuur dat uwe grootheid wel aan de provincie Kobdo wil gunnen, dat er duizend franken worden uitgelooft voor het ontdekken van den koffer die door heiligschennende handen uit den grooten tempel van den hoofd-lama werden onttreemd.

Het is hier wel de plaats om een haakje te openen en den lezers mede te deelen dat de lama's boedhistische geestelijken zijn, priesters van het Lamaïsme.

Het lamaïsme, zegt Winkler Prins, is eene latere ontwikkeling van het Boedhisme.

Deze godsdienst werd gesticht door Tsonkhapa, die in 1357 in Amd, eene provincie van den Tibet het levenslicht zag.

Nadat hij de verschillende scholen van dit land had leeren kennen, schiep hij een afzonderlijk leerstelsel.

Als uitwendig teeken verwisselde hij de toen gedragen roode tegen eene gele muts.

De voornaamste zetel van zijnen godsdienst werd het klooster Galdan bij Lhasa, dat hij in 1409 had opgericht.

Later kwamen er nog de naastgelegen gestichten van Sera en Braipseng en het meer verwijderde klooster van Tsaji-Loepo bij.

Terwijl volgens de gewoonten van het oude Boedhisme het bekleeden van geestelijke bedieningen grootendeels afhankelijk was van het geestelijk aanzien en het aantal dienstjaren der afzonderlijke personen, was dit ge-

heel anders geworden sedert de Mongoolsche heerschappij.

Voor al nadat Choebilai het Boedhisme omhelsd had was de gewoonte stelregel geworden, den opperbestuurder van het Sakiaklooster tot hoofd der geestelijkheid en tevens tot schatplichtigen regeerder van den Tibet te benoemen.

Dit ambt ging dan gewoonlijk van oom tot neef over.

De abten van het Sakiaklooster behielden echter deze waardigheid alleen onder de Jocandynastie.

Onder de Mingdinastie veranderden de omstandigheden, zoodat in 1273 vier en een menschenleven later acht lama's met de koninklijke waardigheid werden bekleed.

Als een tegenhanger van deze hiëraschische erfopvolging vormen de twee leerlingen van Tsonkhapa een oorspronkelijk stelsel, dat in het oude Boedhisme niet te vinden is.

Volgens de oude leer bestonden er zestien plaatsvervangers belast met de taak om te blijven leven en de wacht te houden over de verspreiding en de bewaring van de leer in verschillende oorden van heel de wereld.

De Chineezzen hebben het aantal dezer geëloofbeschermers tot vijfhonderd vermeerderd.

Volgens de leer van Tsonkhapa nu, wordt deze waardigheid toegekend aan den Bhodhisattva Avalokiteçvara, die niet eerder Boedha worden kan en zich in de Nirvâna oplossen, voordat hij de geheele menschheid door de leer van Boedha verlost heeft van het lijden der zielsverhuizing.

Hierdoor wordt hij gedurig opnieuw geboren en deze vleeschwording van den Avalokiteçvara voert den titel van Dalaï-lama, waarover men in den laatsten tijd, sinds Europeanen tot in het hartje van den Tibet zijn doorgedrongen veel heeft hooren spreken.

Dalaï beteekent in het Mongoolsch de zee en is eene vertaling van het Tibetaansch woord djamsto, dat in den titel van onderscheiden geestelijken dezer streek voorkomt, vooral in dien van den lama van Potala bij Lhasa.

Bij het bezoek van Sodnam Dsjamto in Mongolië, in 1577, is die titel zoowel bij de Mongolen als bij de Tibetanen en Chineezzen algemeen in zwang gekomen.

Na het overlijden van den Dalaï-lama bepaalt het lot, in welken der pasgeboren van de noodige eigenschappen voorzien knapen hij opnieuw is verschenen.

Daarbij wordt echter ook gelet op de af-

komst, alsmede op de uiterste wilsbeschikking van den afgestorven Dalaï-lama.

De Chineesche stadhouder of gouverneur laat natuurlijk bij de keuze van den opvolger zijn invloed, die meestal afdoende werkt, gelden.

Naast den Dalaï-lama en in dezelfde geur van heiligheid staat op Pan-Tsjen-Rimpo-Tsje, in het voormeld klooster van Tasji-Loempo gehuisvest.

Deze wordt beschouwd als de vleeschwording van Dhjani-Boedha in het hedendaagsche tijdperk.

Op deze beide hoogste waardigheidsbekleeders volgen de Tsoektoektoe in rang.

Deze laatsten zijn te vergelijken met de bisschoppen van de Roomsche Katholieke kerk.

De meest gekende zijn die van Oerga en van de Chineesche hoofdstad Peking.

Daarop volgen de gewone geestelijken, die lama's worden genoemd.

Het Lamaïsme wordt bijzonderlijk gekenmerkt door een uitgebreid monnikenwezen met vele kloosters in den Tibet, Mongolië en China.

Wijl we in dit kort overzicht van het Lamaïsme hebben gesproken van het Boedhisme, zal het niet slecht zijn daarover ook nog eenige woorden te schrijven, zoo meenen wij.

Het Boedhisme is natuurlijk geen godsdienst en moet eerder eene heilleer worden genoemd.

Wel ruimt het eene plaats in, zoo leert ons Winkler Prins weer, aan godheden, maar deze zijn wezens die sterven, die een einde hebben, en dus lager staan dan de Boedha's.

Boedha, hetwelk beteekent een verlichte, een wijze, is volgens de Boedhistische dogmatiek een menschelijk wezen, begaafd met onfeilbare kennis.

Die kennis heeft hij verkregen, doordat hij in eene reeks van wedergeboorten als Bodhisattwa op volmaakte wijze deugden als liefdadigheid, zelfopoffering en waarheidsliefde beoefend heeft.

Is hij, na die loopbaan te hebben afgelegd, tot Boedha gerijpt, dan predikt hij zijne heilleer, aan alle schepsels.

Zoo wordt hij den verlosser van allen, die door te leven volgens zijne voorschriften, verlost worden van de ellende van den Sansara of het wereldsch bestaan en de Nirvâna bereiken.

Onnoemlijk veel Boedha's zijn er in den loop der eeuwen opgestaan.

Het Boedhisme leert dat het bestaan het gevolg is van het Karman, dat wil zeggen de som van goede en kwade handelingen van een wezen in zijn vroeger bestaan, dus voor de zielsverhuizing naar het huidige lichaam.

Naarmate de goede of kwade handelingen de overhand hebben, zal een wezen bij eene volgende geboorte in een gunstiger of ongunstiger toestand komen, doch eerst nadat het in den hemel of in de hel loon naar werken heeft ontvangen.

Alleen door onderdrukking van het Karman kan een mensch een einde aan zijn wereldsch bestaan maken.

De weg om hiertoe te geraken is, in hoofdzaak, zelfbedwang, onderdrukking van allen hartstocht, van liefde, haat en verblindings.

Wie hiernaar streeft, betreedt het viervoudig pad van heiligmaking, wordt ten slotte een Arhat, dat is iemand die reeds bij zijn leven de rust van het Nirvâna geniet, om bij zijn dood het volstreckte Nirvâna in te gaan, nooit weder geboren te worden.

De meest geschikte wijze om het einddoel, dat zich de Boedhist voorsteld, te bereiken, is aan de wereld te verzaken, lid te worden van de door Boedha gestichte geestelijke orde, den Sangha.

De leden, monikken en nonnen, moeten bij hunne toetreding de gelofte afleggen, dat zij de Tien Geboden stipt zullen naleven. Zij moeten Boedha, Dharma en Langha vereeren, wat ook aan de geloovigen wordt opgelegd, en daarbij een stichtenden levenswandel volgen, geestelijke oefeningen houden, welke vooral bestaan in vroom gepeins en volkomen verdieping in gedachten.

In de derde eeuw vóór Christus heeft het Boedhisme zich machtig uitgebreid. Toen werd het ingevoerd op Ceylon en in ten westen en ten oosten aan Indië grenzende landen.

In de eerste eeuw onzer jaartelling drong het door in China, van daar in Korea, later in Japan; van Indië uit in Tibet en vandaar in Mongolië. Later kwam het ook in Java en Sumatra, in Kambordja en Siam.

Langzamerhand is het door andere godsdiensten verdrongen en vervangen geworden, en kwijnt nu erg, daar waar het nog bestaat...

Laat ons nu terugkeeren tot onzen Chinees van Kobdo, die tot den gouverneur van dit gebied de vraag had gericht, of hij eene belooning had uitgelooft, voor het terugvinden

van den koffer, die uit den tempel van den Tsjoektoektoe was geroofd geworden.

Het antwoord van den stadhouder klonk :

— Ja, dat heb ik.

— En zal uwe grootheid aan een armen ellendeling als ik dat geld uitkeeren, als ik mij vermeet aan uwe hoogheid bekend te maken, dat het toeval mij heeft geleid tot de ontdekking van den roover?

— Neen, zei de gouverneur droog.

Ware de hooge ambtenaar in een draak veranderd, die een Cake-walk zou beginnen dansen hebben voor den gastheer van Nakoff, dan zou deze laatste niet erger versteld staan kijken hebben.

Hij kon in de eerste twee minuten van verbazing geen woord meer spreken.

Eindelijk herwon hij het spraakvermogen en richtte zich weer tot den gouverneur, in de volgende bewoordingen :

— Mag ik zoo vermetel zijn uwe hoogheid te smeeken, desnoods op de knieën en de handen ten hemel opgestoken, of uwe grootheid zoo grootmoedig zou willen wezen aan zijnen slaaf te zeggen, waarom de belooning hem niet zou worden toegekend?

— Omdat de belooning niet de ontdekking van den dief, maar wel deze van het gestolen koffertje geldt.

Een vreugdeglans schitterde in de schuine oogen van Nakoff's gastheer.

— Ik weet waar het kistje te vinden is.

— Is dat waar?

— Zou ik het durven bestaan aan uwe grootheid iets te melden, dat met de waarheid in strijd zou kunnen wezen?

— Het is wel.

De gouverneur sloeg met een kleinen hamer op eene groote klok, die voor hem stond, en die een helderen klank gaf.

Een man, een echte Chineesche reus, trad in het vertrek.

— Neem dien kerel hier gevangen.

De reus trad op den andere toe en greep hem bij den schouder.

— Heb ik in de oogen van uwe hoogheid dan iets misdaan? vroeg de man, die niet begreep waarom hij gevangen werd genomen.

— Moet ik u uitleggingen geven over mijne daden, hond? snauwde de gouverneur hem toe.

Dat was voldoende.

De Chinees wierp zich geknield voor den mandarijn, zoende weer den zoom van het

tapijt en volgde dan gedwee den reusachtigen bediende van den gouverneur naar een klein vertrek, waarin hij werd opgesloten...

Zijne gevangenzetting duurde evenwel niet lang, want een kwartaars later werd hij reeds opnieuw bij den gouverneur geleid.

De opper-lama bevond zich bij dezen laatste.

— Zeg nu, beval de mandarijn, in korte woorden, wat ge mij over het kistje uit den tempel hebt mede te deelen.

Deze maal bleef de Chinees, die zich weer op de knieën had geworpen, geknield zitten, en sprak weer :

— Het koffertje bevindt zich in mijn huis.

— Hoe is het gekomen?

— Vreemdelingen, die mijne woning als rustplaats hebben verkozen, brachten het mede.

De vreemdelingen zijn er nog, en als de eerbiedwaardige vereerde Tsjoektoektoe en uwe grootheid zich zouden willen gewaardigen met mij naar mijn nederig verblijf te gaan en er hunne achtbare voeten te bevuilen, zullen zij zelf kunnen zien dat ik en de waarheid samen het paleis van uwe hoogheid zijn binnengetroden.

De gouverneur keek den lama met een onbevredigenden blik aan.

Deze knikte even met het hoofd.

De mandarijn sloeg weer op de klok.

Tot den reus die binnenkwam, sprak hij :

— Twintig soldaten.

En tot Nakoff's gastheer :

— Wij volgen u, hond... Wee u, als wij het koffertje niet kunnen mededragen!

Door de soldaten voorafgegaan begaven zij zich op weg.

Toen zij het huis van den Chinees binnentraden, dat langs al de uitgangen door de gele krijgslieden bezet werd, waren Mol en de Rosse nog steeds bij het kistje gezeten.

De eerste wilde kost wat kost het geheim van het slot ontdekken.

De andere vluchtelingen waren heengegaan, om een paar tempels te bezoeken, daar er nog een paar uren zouden verlopen, eer men hun versche paarden zou kunnen bezorgen.

De lama trad op het koffertje toe.

— Zou die het kunnen openen? vroeg Mol.

— Vraag het hem eens, als ge Chineesch spreken kunt.

In deze taal zei de opper-lama tot den gouverneur :

— Ja, dat is het heilig kistje.

— Neem het dan mede.

De lama nam het koffertje op.

— Ziet ge wel, zei Mol, die kent het geheim...

De priester wilde zich vergewissen of alles in de kist onaangeroerd was gebleven.

Hij deed de sloten werken en het deksel sprong open, als door een veer bewogen.

De lama wierp een blik op den inhoud.

— Ja, zei hij, alles is er nog in... De dieven hebben het koffertje niet opengekregen.

Hier is mijn donderhamer, daar mijne schel, en hier ligt mijn tooverdolk voor de doodenmissen...

Alles is in regel.

En hij sloot het kistje weer.

— Laat ons dan henen gaan, sprak de gouverneur... Ik zal de mannen doen gevangen nemen en ze zullen het streng bekoopen.

— Ik dank u.

De priester nam het koffertje onder den arm en wilde het vertrek verlaten.

Zulks maakte echter de rekening niet van Mol, die alles had staan nakijken en met verwondering de zonderlinge voorwerpen in het kistje had in oogenschouw genomen.

Hij sprong toe, greep den lama bij den arm en wilde het kistje grijpen.

Deze verweerde zich.

De gouverneur trad op Mol toe en met een hevigen stomp in volle borst deed hij Steadily's knecht op den grond tuimelen.

Nu sprong de Rosse toe.

Maar de Chineesche gastheer greep deze laatste vast en trok hem terzijde.

Een vuistslag van den Rosse in volle gelaat toegebracht deed hem wankelend deinken...

Intusschen hadden de lama en de gouverneur de woning verlaten.

Onze twee helden wilden hen nasnellen.

Op dit oogenblik echter drongen de Chineesche soldaten in het vertrek.

Eer de tijd verloopen was om zich af te vragen wat dit alles wel beteekenen mocht, lagen Mol en de Rosse uitgestrekt op den grond, in bedwang gehouden door de gelen.

De twee mannen werden de armen op den rug gebonden en eene koord in de lenden bevestigd.

Deze laatste had twee einden, die door twee soldaten werden vastgehouden.

Zoo werden de twee jongelieden medegetroond naar de vesting en in de gevangenis opgesloten.

Als zij daar reeds achter slot en grendel zaten, waren zij nog niet van hunne verbazing bekomen.

— Dat ziet er lief uit! zei Mol.

— Wat hebben we nu misdaan! kreet de Rosse, dat die kerels ons zoo maar medesleuren.

— Is het omdat we dien Chinees hebben willen beletten met ons koffertje heen te gaan?

— 't Is misschien het zijne.

— Hoe dat? Het zijne?

— Ik begin klaar in de zaak te zien.

— Dan hebt ge betere oogen dan ik... Voor mij is ze zoo zwart als eene inktflesch... met zwarten inkt!

— Ik ben er zeker van dat het kistje aan dien kerel toebehoort.

— Maar waarom dan toch?

— De dronken generaal moet te Kobdo geweest zijn met zijne soldaten.

— Inderdaad, want volgens ik heb vernomen van Daks, heeft de generaal aan Nakoff medegedeeld dat hij uit Kobdo kwam.

— Ziet ge wel!

— Ik zie niet in hoe...

De andere onderbrak hem:

— Ge moet een bril koopen... De kozakken moeten het koffertje hier gestolen hebben...

Nu begreep zijn gezel er plots ook alles van.

— Dat is mogelijk.

— En de Chinees, die wij er hebben bijgehaald om het te openen, heeft ons verraden.

— Zoo zitten wij hier als dieven opgesloten.

— En wie weet welke zware straf ons wacht?

— Hier is geen Steadily om ons uit de klauwen te halen.

— En onze vrienden moeten zich stil houden.

— Een beroerde zaak, vriend!

— Zeker... Een die plezier moet hebben is de oude deugniet van een generaal.

— Dat is te zeggen... Hij weet dat we naar Kobdo gaan.

— Als hij gist dat wij het koffertje medenamen, dan zal hij in zijnen knevel lachen... Als men het ontdekt, zijn de dieven geknipt, zal hij denken.

— Misschien heeft hij hier de overheid verwittigd.

— Wie weet!

Mol bleef een stond in diep gepeins verzonken.

Na eene pooze zei hij:

— Het spreekwoord heeft gelijk.

— Welk spreekwoord?

— Wie een put graaft voor een ander, valt er zelf in... Ik lig er in.

— En ik lig er bij!... Ik geloof dat ge voor dit geval een nieuw spreekwoord kunt uitvinden.

— Laat hooren?

— Wie eene doos steelt van een ander, gaat zelf de doos in.

— En zijn makker er bij!

— Ge schijnt er plezier in te vinden, dat ze mij insgelijks hebben opgesloten?

— Plezier heb ik nu juist wel niet, maar ik zit hier toch liever met u dan moederziel alleen.

— Dat getuigt van eene menschievende inborst... En ge zult wellicht ook liever zien als men u voor diefstal het hoofd afmaait, dat ze mijnen kop in 't voorbijgaan ook van mijne schouders hakken?...

— Waar ge nu aan denkt.

— Ge weet toch dat ze hier zonder veel plichtplegingen een mensch 'n kopje kleiner maken!

— Als 't Chineezen geldt, ja, maar als ze blanken voor hebben, doen ze dat zoo gemakkelijk niet.

— Zoo gemakkelijk niet? Denkt gij soms dat uw hoofd vaster op uwe schouders staat dan dat van een gelen kwistenbibel?

— Neen, maar ze zullen toch wel twee keeren in de hand kijken, eer ze een vreemd onderdaan, zonder reden, naar de andere wereld zenden.

— Zonder reden... En 't koffertje dat ge hebt gestolen?...

— De duivel hale dat koffertje!

— Spijtig dat hij het niet gehaald heeft,

vooraleer gij het op de waschtafel van den generaal hebt gevonden... Waarom moest ge dat nu toch medenemen?... Wat een gekke gedachte!

— Ge hebt me toch geholpen!

— Op uw verzoek.

— Ge hadt mij moeten zeggen het niet te doen.

— Wist ik wat ge er mede van plan waart?

— Ge hebt spijt dat ik hier niet alleen gevangen zit en ge vreest voor uwen kop.

— Spijt... Spijt... Ik zou toch liever op vrije voeten loopen en 'k moet eerlijk bekennen dat ik mijn hoofd nog wel een tijdje zou willen zien deelmaken van mijn lichaam!

— Zeg dat ik alleen plichtig ben... Ik zal het bekennen, om uwen rossen-kop te redden...

— 't Is uw plicht, niets dan uw plicht.

— Ik zal het doen.

En Mol keerde den Rosse den rug toe.

Een paar oogenblikken behielden beiden het stilzwijgen...

Eindelijk werd het door den Rosse verbroken.

Hij naderde zijnen makker en zei:

— Mol, ik heb daareven wat te veel gezegd... Het spijt mij...

De andere keerde zich om.

Tranen parelden in zijn oogen.

— Neen, sprak hij, neen, ge hebt groot gelijk gehad aldus te spreken... Het is mijne schuld, dat we hier opgesloten zijn... Vergeef mij die domme streek, broër...

Er blonken nu ook tranen in zijne kijkers.

De twee gezellen wierpen zich in malkanders armen en bleven zoo een stond omarmd, terwijl ze snikkend weenden...

— 't Is nog beter dat we hier samen zijn, zei de Rosse... Zoo kunnen we malkaars troosten en elkander raad geven.

— Ge zijt een brave makker!

— En gij zijt er ook een.

— Laat ons nu eens kalm over onzen toestand beraadslagen. Wat moeten we doen?

— Er blijft ons niets anders over dan de omstandigheden af te wachten.

Mol ging op de brits zitten, die tegen den muur was geplaatst.

— Kom ook wat rusten, zei hij... Dat is nog de gemakkelijkste manier om de omstandigheden af te wachten...

HOOFDSTUK LI

ONDER DEN INVLOED VAN HET MAGNETISME

Als Nakoff met de andere vluchtelingen terugkeerden naar de woning van den Chinees, was hij ten zeerste verwonderd er Mol en den Rosse niet meer aan te treffen.

De gastheer was evenmin te vinden.

Een dienaar gaf aan den Rus enkele inlichtingen, die als volgt luiden, in antwoord op de vragen van Nakoff.

— Zoekt gij uwe vrienden? vroeg de gele man.

— Natuurlijk... Weet gij waar zij zich bevinden?

— Ja en neen.

— Dat is een echt Chinees antwoord...

Nakoff haalde een geldstuk uit zijne gelebeurs en wierp het den dienaar vóór de voeten.

— Spreek nu!

De man raapte het muntstuk op.

— Gij zult mij niet verraden? vroeg hij.

— Neen.

— Mijn meester is een deugniet.

— Zoo?

— Hij ranselt dag voor dag zijne bedienden af.

— Dat boezemt mij geen belang in.

— En daarom zal ik spreken.

— Als ge er nu maar al mede beginnen wilt!

— Hij heeft uwe vrienden in de handen van de soldaten geleverd.

— Wat vertelt ge daar?

— Omdat zij 't koffertje hadden gestolen.

— Daar hebt ge 't koffertje, kreet Nakoff... Had ik niet bevolen dat het onderweg moest worden weggeworpen... Zou de generaal reeds manschappen naar Kobdo gezonden hebben?

En tot den gelen dienaar:

— Wat hebben de soldaten hier mede te maken?... Waren het Russische soldaten?

— Neen, mannen van den gouverneur.

— Was 't zijn kistje?

— Neen, maar 't werd door kozakken ontvreemd uit den tempel van den Tsoekoetskoe...

— Nu ziet het er lief uit, sprak Nakoff, zich tot de anderen wendend...

Het vervloekte koffertje werd hier te Kobdo door kozakken van den generaal geroofd en uwen gezelschap heeft het mede terug naar hier gebracht... Uwe vrienden zitten nu als dieven gevangen!...

— Mijn meester heeft de som, die uitgelooft was om de roovers en het kistje te ontdekken, willen winnen en hij heeft uwe makkers aangeklaagd... De gouverneur is het hier zelf komen terughalen, vergezeld van den opper-lama en een aantal soldaten, die uwe gezellen mede naar het kasteel hebben gesleurd.

— Dat is eene verwenschte geschiedenis.

— En ze zullen er niet goedkoop van afkomen, ging de dienaar voort, want ze hebben gevochten met den lama en den gouverneur!

— Dat ontbrak er nog aan.

— Hun hoofd wankelt op hunne schouders.

— Het ziet er lief uit.

— Ik smEEK u mij niet te verraden.

— Wees gerust.

Nakoff verhaalde in 't wijd en in 't breed aan de anderen wat de gele man hem daar kwam mede te deelen.

— Wat gaan we nu doen? vroeg Victoire.

— We moeten onze vrienden redden, zei Janneken.

— Het eerste wat ik doen zal, riep Daks, als die deugniet van een Chinees hier wederkeert is hem zijnen leelijken staart uit zijnen leelijken kop trekken.

— Ge zoudt met dien staart weinig kunnen aanvangen, sprak Nakoff, en die misdaad zou ons tot niets dienen.

— Wat moeten we dan doen?

Nakoff dacht een oogenblik na en kwam tot hetzelfde besluit als dat door de twee gevangenen op hetzelfde oogenblik genomen werd in hunne cel.

— Wij moeten de omstandigheden afwachten, zei hij... En ook onzen Chinees, dien ik wel zal dwingen ons uit den nood te helpen...

't Gaat ons echter weeral veel tijdverlies kosten en misschien zitten de kozakken van den generaal ons reeds op de hielen!

Had uw makker dat duivelsch koffertje nu maar niet aangeraakt!

Wat 'n domme, aartsdomme streek toch!

Hoe we daar gaan uitgeraken, dat weet ik niet, dat kan ik mij niet voorstellen!

Een kistje uit den tempel! En gevochten met den mandarijn en den opper-lama!

Dat kost hun zeker het hoofd, als we hen niet kunnen verlossen.

— Laat ons naar den gouverneur gaan, stelde Daks voor.

— Wat zouden we er gaan uitrichten?... Ha, daar is de gele deugniet, die onze makkers heeft verraden...

— Ik zal zijn staart met een ruk uit zijn ballonnekenskop sleuren, zei Daks.

— Dat kunt ge later doen... Laat mij nu met hem alleen.

De anderen verwijderden zich.

Nakoff richtte het woord tot den Chinees, die er alles behalve op zijn gemak uitzag.

Op ruwen, barschen toon sprak de Rus:

— Waar zijn mijne twee gezellen?

— Weet ik het, groote heer... Ik keer zoo-even in mijne woning terug.

Nakoff keek den gelen man met vlammen-de blikken in de oogen, en 't waren als priemen die er in drongen.

— Geen uitvluchten... Waar zijn mijne makkers?

— Ik kan niet... Wat wilt ge... Ik zal alles zeggen... Genade, groote heer...

Hij zonk op eene rustbank neder.

Met moeite murmelde hij nog eenige on-verstaanbare woorden en zijne oogen sloten zich.

Hij sliep...

Een stond staarde Nakoff den man verbaasd aan.

Wat gebeurde er?...

Plotseling liet hij een juichkreet hooren.

Hij herinnerde zich dat hij vroeger, onder de macht zijner krachtige oogen, meer dan een makker had doen inslapen.

Dat moest nu ook geschied zijn met den Chinees, dien hij met zulke doordringende blikken had aangekeken, om hem te dwingen de waarheid te zeggen.

De man bevond zich daar, geheel in de macht van den Rus, die hem nu al kon doen verrichten en mededeelen wat hij maar wilde.

— Sta op en nader mij, gebod hij.

De Chinees gehoorzaamde onmiddellijk.

— Dadelijk gaat ge met mij naar den gouverneur, sprak Nakoff gebiedend.

Hoor nu goed wat ik u zeg en onthoud het

wel, want ge moet daar alles doen, zonder de minste afwijking, van hetgeen ik u thans bevelen zal... Verstaat ge mij goed?

— Ja, meester, klonk het antwoord.

— Opperbest... Voor den gouverneur gekomen zult gij hem zeggen, dat ge gelogen hebt, dat het koffertje niet in 't bezit was van mijne makkers... Begrepen?

— Ja, meester.

— Ge zult dan bekennen dat gij het kistje uit den tempel hebt weten te rooven, geholpen door Russische soldaten, die ge daar voor betaald hebt... Verstaan?

De Chinees antwoordde niet.

Hij stak de beide handen vooruit, als wilde hij iemand afweren, die zich op hem ging werpen.

Dikke zweetdruppels leekten over zijn gelaat.

— Ge zult dat doen! kreet Nakoff.

En zijne vurige blikken vestigden zich weer op de gesloten oogen van den gelen man.

Plotseling opende deze zeer wijd zijne oogen en zijn gelaat drukte nu een hevigen angst uit.

Nog steeds hield de Rus den man onder den invloed van zijn stalen blik.

En nog meer bevelend, met een buitengewone kracht in ieder woord, zei Nakoff:

— Ge zult dat doen!

De slapende kon niet langer strijden.

Hij was overwonnen en zei met flauwe stem:

— Ik zal het doen, meester.

— Goed... Het overige zal ik met den gouverneur wel regelen...

Nog een laatste bevel. Treed nog dichtër...

Hij vatte de twee polsen van den Chinees en klemde ze met al zijne macht in zijne handen die als stalen schroeven werkten.

En met zijn gelaat bijna op het gelaat van den gelen verrader en zijne oogen tegen die van den man, zei hij:

— Slechts binnen tien dagen, en geen minuut vroeger, zult gij u herinneren wat er vóór dit oogenblik is gebeurd...

— Ja... Ik zal mij niets meer herinneren, meester.

— Wijs me nu den weg naar den gouverneur.

Als een slaapwandelaar verliet de Chinees het vertrek en de woning en stapte met snelle schreden over de straat.

Nakoff volgde hem.